

ELEKTRİK DAĞITIM ŞİRKETLERİNDEKİ KEYFİ UYGULAMALARA İZİN VERMEYECEĞİZ

SMM üyelerimizin elektrik dağıtım firmalarında yaşadığı çok yönlü sorunlar giderek artıyor. 39. Çalışma döneminde, şubemiz SMM Komisyonu bu konuda bir dizi çalışma yürüterek SMM üyelerimizin yüzyüze kaldığı sorunları tespit ederek bu sorunların çözümü için çeşitli girişimlerde bulundu. Bu sorunları ve çalışmalarını SMM Komisyonu Başkanı Erol Celepsoy ile konuştuk

- *Elektrik Dağıtımının özelleştirilmesinden sonra elektrik alanındaki her türlü sömürü ve soygunun yanında usulsüz uygulamaların yaygınlaştığını görüyoruz. Özellikle bu dönemde SMM üyelerimizin dağıtım kurumlarıyla olan ilişkileri ve keyfi uygulamalar konusunda, şikayetlerinin arttığını biliyoruz. EMO İstanbul Şubesi SMM Komisyonu Başkanı olarak bu konudaki şikayetler hakkında bilgi verebilir misiniz?*

Erol Celepsoy- Komisyonumuzun göreve başlamasıyla beraber şikayetleri toplamaya başladık. İki dağıtım şirketinin (AYEDAŞ ve BEDAŞ) aynı konuda farklı farklı uygulamalar yaptığını biliyorduk. Komisyonumuz bu şikayetleri iki başlık altında topladık:

1. Abone İşlemleri Sırasında Karşılaşılan Sorunlar,
2. Jeneratör Konusundaki Sorunlar.

Bu sorunların alt başlıklarını ise 36 maddede topladık. Bunlardan bazıları şöyle:

- a) Şalter Bedeli, şalter bağlama bedeli ve dağıtım bedelleri mal sahibinden alınmalıdır.
- b) Topraklama ölçümleri ve raporlaması yetersiz ve yetkin olmayan kişilerden alınıp mühendislere verilmeli ve ölçümü yapan kişi ve kuruluşlardan kalibrasyon raporu istenmeli.
- c) Proje tasdiki 2 ay kadar süre alıyor. Bu süre kısaltılmalı ve işlemler hızlandırılmalıdır.
- d) Bir binada daimi elektrik alan kişiler mevcutsa, elektrik almayan dairelere de iskana bakılmaksızın elektrik verilmelidir (Bu uygulamayı sadece AYEDAŞ yapıyor.)
- e) Muayene ve buat bağlantı ücreti alınmamalıdır. (BEDAŞ almıyor)

f) Bölgeler arasındaki uygulama farklılıkları kaldırılmalıdır.

g) Jeneratörlerde transfer sayaçtan önce olsun deniyor. Oysa bu durum, özellikle busbarlı sistemlerde olanaksız gibidir. Bunu çözümenin birçok yolu var.

- *Peki bu sorunları tespit ettikten sonra ne gibi görüşme ve çalışmalar yaptınız?*

Erol Celepsoy- Sorunlar tespit edildikten sonra, çözümler için her iki dağıtım firmasının yetkilileriyle görüşülmesi gerekiyordu. Çabalarımız sonucunda ilk olarak 25 Aralık 2014'de AYEDAŞ yetkilileriyle görüşme yapıldı. Sorunlar ve uygulamalar tek tek ele alındı. Kimi sorunların çözümü konusunda sözler alındı -ki bunların bazıları için tarih dahi verildi- uygulamadan kaynaklanan kimi sorunlar için de çözüm yöntemleri önerildi.

- *Bu görüşmeler dışında SMM üyelerimize yönelik başka çalışmalar yapıldı mı?*

Erol Celepsoy- Evet yapıldı. Görüşmeler dışında, Serbest Müşavir Mühendis (SMM) olarak faaliyet yürüten 800'den fazla üyemizin yaşamakta oldukları mesleki sorunlarının saptanması, çözüm önerilerinin oluşturulması için 17 Ekim 2015 tarihinde Şişli Belediyesi Derviş Eroğlu Kültür Merkezinde Yerel SMM Forumu yaptık. Bu foruma, üyelerimizin yanında BEDAŞ'tan Deniz Gürbüz ve Noyan Sevim de katıldı. Benzeri çözümler ve sorunlar ele alındı ve böylece ilk elden sorunlar ve talepler BEDAŞ'a aktarılmış oldu.

- *Bu çalışmalar sonucunda SMM üyelerimizin sorunları ve elektrik dağıtım şirketlerinin keyfi uygulamaları konusunda bir düzelleme oldu mu? Çalışmalarınız şu anda ne durumda?*

Erol Celepsoy- Belirli bir rahatlama oldu. Tabii ki mevcut bütün sorunlar çözülmüş değil, hatta neredeyse her gün yeni yeni sorunlarla da karşı karşıya kalıyoruz. Bunun en başlıca nedeni elektrik dağıtım hizmetlerinin tamamen özelleştirilmesi. Sistem tamamen desantralizasyon ve ticarileşme üzerine kurulunca bu tür sorunların tamamen bertaraf edilmesi de kolay değil. Elektrik dağıtımında merkezi planlama ve uygulama bütünlüğü olması gerekirken, çok seslilik ve her şirketin keyfi uygulamaları SMM üyelerimizi hala bir çok konuda zor durumda bırakmaktadırlar.

-AYEDAŞ'ın 30 Haziran 2015 tarihinden itibaren Elektrik İç Tesisleri Proje Değerlendirmesinde yaptığı uygulama bu keyfiliğin bir örneği olsa gerek. Bu konuda SMM üyelerimizin büyük sıkıntıları mevcut. Sürekli odamıza şikayetler gelmekte. Uygulamanın ne olduğunu ve komisyonunuzun bu konudaki çalışmalarını anlatabilir misiniz?

Erol Celepsoy- AYEDAŞ'ın 4 Haziran 2015 günü İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yazdığı yazı ile bu konudan haberdar olduk. Yazı özetle;

"...Yeni Bağlantı Operasyon Merkezlerinde incelenen elektrik iç tesisat projeleri, onay yetkisi bulunmayan kurum ve kuruluşlarca değerlendirilmeye tabi tutulmuş olsa dahi, onay için yeterli kriterleri alamaması halinde 30.06.2015 tarihinden itibaren reddedilecektir. Proje müelliflerinin ve yapı müteahhitlerinin mağduriyet yaşamaması adına, Kurumunuza proje onayı için getirilen projelerin onaylanmadan Şirketimize yönlendirilmesi ve yapı ruhsatı aşamasında Şirketimizce onaylı olan elektrik iç tesisat projesinin aranması konusunda desteğinize ihtiyaç duyulmaktadır" denmektedir. Anlaşılabacağı üzere, üyelerimiz tarafından hazırlanan projelerin, öncelikle yapı denetim şirketlerindeki proje ve uygulama kontrol yapı denetçisi mühendisinin onayı olmadan ve ilgili belediyelerden geçirilmeden AYEDAŞ'a verilmesini istiyor. Bu durum mevcut kanun ve yönetmeliklere aykırı bir durum oluşturduğu gibi, uygulamada telafisi mümkün olmayan sorunları da ortaya çıkaracaktır.

- Peki siz ne yaptınız bu uygulama karşısında?

Erol Celepsoy- Biz öncelikle EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu olarak, bu yazıya cevaben 20 Temmuz 2015 tarihli yazımızda şunları söyledik:

"04.06.2015 tarih AD-OUT-700-2015-1176 sayılı elektrik iç tesisleri proje değerlendirilmesi konulu ilgi yazınıza yönelik yapılan incelemede aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir;

1- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün "Elektrik Tesislerinin Proje Onay ve Kabul Yetkilendirmeleri" hakkında 9 Ocak 2015 tarihi 11379310.0.02.04/73 sayılı tebligatı ile kurum/kuruluşlara makam oluru ile Yetkilendirme Tablosu Ek1'de belirtilen yetkilendirme tablosu incelendiğinde;

EDAŞ'lar tarafından yapı ruhsatına tabi yapılara ilişkin, elektrik alçak gerilim iç tesisat projelerinin EDAŞ'larca onaylandıktan sonra yapı ruhsatı verecek ilgili belediyeye verilmesine yönelik herhangi bir görev tarif edilmemiştir.

2- Yazı ekinde bulunan "Kablo Bacası ve Enerji Odasının Ölçü ve Detayları ile Uygulama Alanlarına İlişkin Esaslar"ı tarifleyen EK 2'de bahsedilen kablo bacası (şaft) ve enerji odasına ait ilgili yönetmeliklerce, standart ve ölçülerin nasıl hesaplanacağı belirtilmiştir. Zaten Yapı Ruhsatına bağlı hazırlanan ve ilgili belediyelere verilen elektrik alçak gerilim iç tesisleri projeleri buna göre hazırlanmak zorundadır.

(...)

5- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 30 Aralık 2014 tarihli 29221 Sayılı Resmi Gazetede (mükerrer) yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği kapsam bölümü madde 2.2 fıkrasının f bendinde yönetmelik kapsamı dışında olan uygulamalar tariflenmiş olup AYEDAŞ tarafından Büyükşehir Belediyesi ve ilgili belediyelerden istenen talebi geçersiz kılmaktadır."

-Peki bu yazı sonrasında AYEDAŞ'ın tutumu ne oldu?

Erol Celepsoy- Yazının gönderilmesi sonrasında AYEDAŞ bu uygulamadan vazgeçmedi. Bunun üzerine biz de çabalarımızı daha da artırarak, öncelikle AYEDAŞ'ın yazısının ilk muhatabı olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş'tan randevu talep ettik. Bu görüşme talebimiz olumlu karşılandı ve 21 Aralık 2015 günü bu görüşmeyi gerçekleştirdik. Başkan Kadir Topbaş başka işleri nedeniyle toplantıya katılmadı ancak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi adına, Büyükşehir Belediyesi Meclis 1. Başkan Vekili Ahmet Selamet, Şehir Aydınlatma Müdürü Özkan Gültekin, Şehir Aydınlatma Müdür Yardımcısı Hasan Mancak, Altyapı Proje Bölümü Yüksek Mühendisi Ulaş Sunar, Kentsel Tasarım Müdürü Ömer Turan ve İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Gökhan Yılmaz toplantıda yer aldı.

Görüşmeler sonucunda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetkilileri de uygulamanın yönetmelik

ve kanunlara aykırı olduğunu, birçok soruna neden olabileceğini anlatımlarımız sonucunda fark ettiler. Hatta aynı gün, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın ilgili birimi telefonla arandı ve mevcut durum onlara anlatıldı. Bakanlık yetkilileri de yazılı olarak başvurmamız sonucunda AYEDAŞ'a gerekli uyarının yapılacağını ve bu uygulamanın düzeltileceğini bildirdiler.

AYEDAŞ USULSÜZ UYGULAMALARINDAN DERHAL VAZGEÇMELİDİR

Aynı gün, EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bir yazı ile durumu açıkladık. Bu yazıda da; "İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım AŞ. (AYEDAŞ) tarafından yapı ruhsatına tabi yapılara ilişkin, elektrik alçak gerilim iç tesisat projelerinin EDAŞ'larca onaylandıktan sonra yapı ruhsatı verecek ilgili belediyeye verilmesine yönelik bir çalışma başlatılmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 30 Aralık 2014 tarihli 29221 sayılı Resmi Gazete'de (mükerrer) yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği kapsam bölümü madde 2.2 fıkrasının f bendinde yönetmelik kapsamı dışında olan uygulamalar tariflenmiş olup, AYEDAŞ tarafından Büyükşehir Belediyesi ve ilgili belediyelerden istenen talebi geçersiz kılmaktadır" denilmektedir.

Çabalarımızın sonucunu aldık. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün EMO İstanbul Şubesi'ne yazdığı ve AYEDAŞ'a da ilettiği, 19 Ocak 2016 tarih 11379310-200-E sayılı yazısında gerek yönetmelik, gerekse de mevzuatlar gereği "uygun işlem" yapılmasını söylemektedir. Artık AYEDAŞ bu yazı üzerine Haziran 2015 tarihinden itibaren yaptığı uygulamadan vazgeçmelidir. Odamız önümüzdeki süreçte bunun takipçisi olmaya, her koşulda SMM üyelerimizin hak ve taleplerini savunmaya devam edecektir.

- Bu kararın SMM üyelerimizi sevindireceği ortada. Kanun, yönetmelik ve mevzuata aykırılığı, uygulamada

birçok sorunun çıkmasına yol açmakta, zaman ve maddi güç kaybına neden olmaktadır.

Son olarak komisyonunuzun, Elektrik YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği kapsamında bir çalışması olduğunu biliyoruz. Bu konuda da bilgi verebilir misiniz?

Erol Celepsoy- EMO Merkez Yönetim Kurulu, 06.11.2015 tarih ve 44/51 sayılı oturumuyla, Yüksek Gerilim İşletme Sorumluluğunda yaşanan sorunları aşmak amacıyla, yönetmelikte yapılabilecek olan değişiklik ve düzeltmeler için Kocaeli ve Bursa EMO Şubeleri ile birlikte İstanbul Şubesi de görevlendirilmişti.

Bu görevlendirme ile birlikte, komisyonumuz toplanmış ve aşağıdaki önerileri yapmıştır:

EMO Elektrik Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği'nde, EMO'nun Yükümlülükleri Madde 9-d bendinde;

"d) İşletme sorumluluğu hizmetinin il sınırları bazında yapılması asıldır. Ancak Şube Yönetim Kurulları önerileri doğrultusunda Şube sınırları içerisinde kalmak kaydı ile EMO Yönetim Kurulunun onayı ile düzenleme yapar" yerine;

"d) İşletme sorumluluğu hizmetinin il sınırları bazında yapılması asıldır. Ancak tesisi yapan SMM Elektrik Mühendisi tesisin garanti süresi boyunca herhangi bir sınırlama olmaksızın tesisin işletme sorumluluğunu üstlenir. Ayrıca komşu şube sınırlarında bulunan komşu illerdeki tesislerin işletme sorumluluklarını Şube yönetim kurullarının onayı ile komşu şubeye bildirilerek üstlenirler" şeklinde düzenlenmelidir.

Çünkü; YG tesisi yapan SMM'nin garantisi altındaki bir tesise başka bir işletme sorumlusu görevlendirilmemelidir. Ayrıca, aynı şube sınırlarındaki YG tesisleri, komşu şube sınırlarındaki YG tesislerine göre daha uzak olabilmektedir. Bu nedenle, komşu illerdeki tesislerin de sorumluluğu üstlenilebilir.

Yine aynı yönetmeliğin 9. Maddesinin 6. bendinde, işletme sorumluluğu üstlenen mühendislerin , 30 MVA veya 30 adet ile sınırlandırılmasını şart koşmaktadır. Biz de, bu maddeye ilave olarak; *"Ancak, tek bir tesiste 30 MVA dan fazla bir güç olması halinde tesisin işletme sorumluluğu bir elektrik mühendisi tarafından oda yönetim kurulunun onayıyla üstlenilebilir"* cümlesinin eklenmesini önerdik. Artık bugün, özellikle yeni yapı ve tesislerde 30 MVA güç aşılabilmektedir. Bu durumda, birden fazla mühendisin aynı tesise girmesi koordinasyon sıkıntısı yaratabilmektedir.

Bir de, 3 aylık kontrol föylerinin oda denetimine sunulması konusunda öneri yaptık, Merkez yönetim kurulumuza bildirdik. Umarız, gerekli olan bu düzeltmeler yapılır.